

ÕIEND

Räpina Aianduskoolis läbiviidud temaatilise riikliku järelevalve kohta

I. SISSEJUHATAV OSA

1. Järelevalve läbiviimise koht ja alus

Koht: Räpina Aianduskool

Alus: Kutseõppeasutuse seadus § 34, haridus- ja teadusministri 01.04.2011 määrus nr 12 „Riikliku järelevalve prioriteedid, temaatilise riikliku järelevalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2011/2012. õppeaastal“ ja Põlva maavanema korraldus 12.09.2011 nr 1.1-1/115.

2. Järelevalve läbiviimise eesmärk, aeg ja teostaja

Eesmärk: saada ülevaade praktikakorraldusest, erivajadustega õpilaste toetamisest ja täiskasvanute koolituse korraldamisest koolis.

Aeg: 13.- 17.02.2012

Teostaja: Mati Sikk – Põlva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peaspetsialist-kooliinspektor.

3. Järelevalve läbiviimisel kasutatud metoodika

Andmete kogumine alusdokumentide põhjal (õppekorralduseeskiri, õppurite registreerimise raamat, õppenõukogu protokollid, direktori käskkirjad, praktikalepingud, praktikapäevikud, täiskasvanute koolituse õppekavad, koolituste toimumist kajastav dokumentatsioon jt) ja nende andmete analüüs; vestlused kooli juhtkonna ja teiste pedagoogiliste töötajatega.

4. Lühülevaade õppeasutusest

4.1 Õppeasutuse omandivorm ja aadress – riigi kutseõppeasutus, Nooruse 1 Räpina 64505 Põlvamaa

4.2 liik – kutseõppeasutus

4.3 pidaja – Haridus- ja Teadusministeerium

4.4 õppekeel - eesti keel

4.5 õpilaste arv (seisuga 15.01.2012. a) – 774

4.6 pedagoogide üldarv – 59

II. OLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

Räpina Aianduskool on riigi kutseõppeasutus, kus õpib 2011/2012 õa 774 õpilast (seisuga 15.01.2012).

Tavarühmades õpib 25 hariduslike erivajadustega õpilast. Maarja Küla õpperühmas õpib 24 põhihariduse omandanud õpilast (toimetuleku riikliku õppekava alusel).

Perioodil september 2011- august 2012 toimub kooli õppehoone renoveerimine ERF projekti raames. Renoveerimine rahastatakse Euroopa Liidu Eluleskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Hariduse infrastruktuuri arendamine“ meetme „Kutseõppeasutuste õppekeskkonna kaasajastamine“ raames.

Seoses õppehoone renoveerimisega toimub käesoleval õppeaastal õppetöö 9 erinevas hoones Räpina linnas.

Koolile oli eraldatud riiklikud koolituskohad kolmes õppekava valdkonnas:

- 1) aiandus;
- 2) keskkonnakaitse;
- 3) tarbekunst ja oskuskäsitöö.

Koolis on võimalik õppida järgmistel erialadel: aiandus, maastikuehitus, floristika, keskkonnakaitse, tekstiilitöö.

2011.a. kinnitati Räpina Aianduskooli arengukava 2011-2014.

Alates 2011/2012.õa tegutseb kool ka maastikuehituse ja tekstiilitöö kutseksamikeskusena.

Kooli juhtimiseks on moodustatud 11-liikmeline kooli nõukogu, kuhu kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi, Põlva maavalitsuse ja tööandjate esindajad. Kooli juhib direktor, kes peab vastavalt põhimäärusele ja ametijuhendile tagama kooli töö planeerimise ja igapäevase juhtimise.

Kooli töö korraldamiseks on moodustatud struktuuriüksused järgmiselt:

- 1) Juhtkond - aitab tagada kooli töö planeerimise ja kooli arendamise ning igapäevase toimimise. Juhtkond on 13-liikmeline ning sinna kuuluvad direktor, õppedirektor, sessioonõppe juhataja, majandusjuhataja, õppemajandi juhataja, täiendkoolituse ja arenguosakonna juhataja, pearaamatupidaja, õpetaja-õppealajuht, aianduse juhtõpetaja, maastikuehituse juhtõpetaja, keskkonnakaitse juhtõpetaja, floristika juhtõpetaja ja Maarja Küla õpperühma koordinaator.
- 2) Õppeosakond - korraldab õppe-kasvatustööd koolis. Õppeosakonna tööd juhib õppedirektor. Põhiülesanneteks on õppetöö korraldamine, õppekavaarendus, õppe-metoodilise töö edendamine, õpilaste toetamine ja nõustamine nii õppetöös kui õpilaskodudes. Erialade õppe-metoodilist tegevust koordineerivad ning juhivad juhtõpetajad. Juhtõpetajad on määratud aianduse, maastikuehituse, floristika ja keskkonnakaitse erialadele.
- 3) Majandusosakond - tagab kooli materiaalbaasi toimimise ja materiaalse valmisoleku õppetöö läbiviimiseks. Majandusosakonda juhib majandusjuhataja. Majandusosakonna ülesandeks on ka riigihangete läbiviimine ja kooli investeerimiskavade realiseerimine.
- 4) Täiendkoolituse ja arenguosakond - juhib kooli arendustegevusi, vastutab kooli kodulehe ja tegevusprojektide eest, korraldab täienduskoolitust, õpilaste kutse- ja psühholoogilist nõustamist ning arendab kooli välissuhteid.
- 5) Korraldustalitus - ülesandeks on kooli asjaajamise ja personalitöö korraldamine, transpordikorraldus, raamatupidamise ja raamatukogu töö korraldamine, huvitegevuse

organiseerimine. Korraldustalitus peab õpilaste arvestust, tagab õpilaste ja kodanike teenindamise.

1. Praktikakorraldus (tabelid 1–2 ning kirjeldus ja analüüs)

Praktika korralduse alused koolis sätestab Räpina Aianduskooli praktikakorralduse eeskiri. Praktika korralduse alused kooli õppemajandis on reguleeritud õppemajandi praktika korraldamise eeskirjaga.

Praktika maht on kindlaks määratud kooli õppekavaga ja kajastub õppetöögraafikus.

Koolil on üle 240 erineva praktikabaasi. Praktikabaaside loetelu on avalikustatud kooli kodulehel www.ak.rapina.ee. Kool on taganud kõigile õpilastele nõuetekohase praktikakoha. Samas on õpilastel õigus vabalt valida praktikaettevõtet tingimusel, et valitud ettevõttes on võimalik sooritada praktika vastavalt juhendile.

2011. aastal käis Leonardo da Vinci projekti Mixed Border raames välismaal (Soome, Rootsi, Läti, Saksamaa, Austria, Prantsusmaa, Šveits, Holland, Inglismaa) praktilal kokku 33 õpilast. Projekti "RAK kutseõpetajate ja praktikajuhendajate oskuste ja pädevuste täiendamine" raames käisid 8 õpetajat ja spetsialisti end täiendamas Inglismaal, Austrias ja Rootsis – samades kohtades toimuvad igal aastal ka õpilaste praktikad.

Juulis 2011 on praktikabaaside hulgas läbi viidud uuring „Praktikajuhendajate ootused tulevastele kolleegidele ning hinnang RAK praktikantidele“. Septembris 2011 on läbi viidud küsitlus vilistlaste hulgas, mille üheks osaks oli praktikablokk

Haridus- ja teadusministri poolt 18.02.2010 väljastatud käskkirjas nr 142 „Õiend teenistusliku järelevalve läbiviimise kohta Räpina Aianduskoolis“ viidatud puudujäägid praktikakorralduse valdkonnas on likvideeritud.

1.1 Praktika juhendamine ja praktikajuhendajate koolitus

Kool tagab õppijale ning ettevõtte praktikajuhendajale vajaliku juhendamise enne praktika algust ning praktika ajal. Praktika korraldamise ja juhendamise eest vastutav isik koolis on praktikakorraldaja, kes muuhulgas tegeleb ka praktikalepingute vormistamisega. Praktikakorraldaja tööülesannete täitmine kuulub täiendkoolituse ja arenguosakonna juhataja töölepinguga määratud töökohustuste sisse ja on määratletud kooli praktikakorralduse eeskirjas.

Praktikakorraldaja: tutvustab õpilasele praktikalepingut; annab ülevaate praktikabaasidest; aitab õpilasel valida temale sobivaima praktikakoha; annab õpilasele praktikaaruande koostamise täpse juhendi ja selgitab selle vormistamise nõuded; on praktika perioodil kontaktisikuks kooli, õpilase ja ettevõtte vahel.

Eriala juhtõpetaja: tutvustab õpilasele enne iga eelseisvat praktikaperioodi vastava perioodi praktikaprogrammi; abistab õpilast individuaalsete eesmärkide seadmisel ja ülesmärkimisel; tutvustab sessioonõppe õpilastele iseseisva praktika eesmärgi ja juhendit; selgitab praktika hindamise põhimõtteid.

Praktikale siirdumise aluseks on kolmepoolne praktikaleping, mille lisas kajastub ettenähtud tööde loetelu. Praktikalepingud on koolis registreeritud ning arhiveeritud.

Praktika tulemused kajastuvad praktikaaruannetes, mis samuti arhiveeritakse koolis. Praktikale järgneb päevaõppuritel praktika kaitsmine. Praktika lõpphinne kujuneb ettevõttepoolse juhendaja hinnangust, praktika kaitsmise hindest ja retsensendi hinnangust praktikaaruandele. Sessioonõppijatel praktika kaitsmist ei toimu ning praktikahinne moodustub ettevõttepoolse praktikajuhendaja hinnangu alusel.

Valim moodustati vastavalt määrusele II kursuse 3 erineva eriala õpperühmadest ajavahemikul 01.01.2011 – 31.08.2011:

- 1) maastikuehitus põhikooli baasil;
- 2) aiandus põhikooli baasil,
- 3) floristika põhikooli baasil.

Ajavahemikul 01.01.-31.08.2010 praktikale suunatud 35-st õpilasest on praktika sooritatud ja hinnatud kõigil 35-lõpilastel. Koostatud on praktika kaitsmise protokollid.

Koolipoolne juhendaja on enda sõnul kontakteerunud ettevõttepraktikale suunatud 35-st õpilasest kõigi 35-ga. Kooli ja ettevõtete vaheline kontakt ei ole fikseeritud.

Tabel 1. Praktika juhendamine kooli poolt 2010/2011. õppeaastal

Õppekava nimetus	Õppekava kood	Õpperühma tähis	Õpilaste arv õpperühmas seisuga 15.01.11	Praktikalepingute arv, kus on määratletud koolipoolne juhendaja	Õpilaste arv, kelle koolipoolne juhendaja on kontakteerunud praktikavõttega	Õpilaste arv, kelle koolipoolne juhendaja on praktika ajal kontakteerunud	Kooli algatusel lõpetatud praktikalepingute arv	Õpilaste arv, kelle praktika on koolis hinnatud
Maastikuehitus	85469	mp	19	28*	19	5	0	19
Aiandus	85467	ap	7	7	7	3	0	7
Floristika	85471	fp	9	9	9	3	0	9
Kokku	x	x	35	44	35	11	0	35

* Erinevus õpilaste arvu ja praktikalepingute arvu vahel tuleneb pikast praktikaperioodist, mille vältel mitmed õpilased sooritasid praktika osade kaupa erinevates ettevõtetes.

1.2 Kooli koostöö ettevõtetega praktikakorralduse parendamiseks

Koostöö ettevõtetega on suures osas piirdunud kontakti võtmisega ettevõtte juhiga praktikalepingute allkirjastamiseks. Suhtlemine ettevõttepoolsete juhendajatega on olnud napp.

Praktikaetevõtete, -juhendajate ja kooli koostöö edendamiseks ning paremaks üksteisemõistmiseks on 19.-20.01.2012 koolis läbi viidud ühisseminar õpetajatele ning ettevõttepoolsetele praktikajuhendajatele „Praktikant – kolleeg või koorem?“. Ühiste õppepäevade ideed soovitakse muuta traditsiooniks.

Kool on analüüsinud praktika korraldust ja selle tulemuslikkust juulis 2011 praktikabaaside hulgas läbi viidud uuringu „Praktikajuhendajate ootused tulevastele kolleegidele ning hinnang RAK praktikantidele“ käigus ning septembris 2011 vilistlaste hulgas läbi viidud küsitluse käigus. Mõlema uuringu tulemusi on kooli praktikakorraldaja tutvustanud õpetajatele arengunõupidamisel (28.10.2011), õppenõukogule (16.01.2012) ja kooli nõukogule (23.09.2011, 24.11.2011).

Tabel 2. Praktika juhendamine ettevõttes 2010/2011. õppeaastal

Õppekava nimetus	Õppekava kood	Õpperühma tähis	Õpilaste arv õpperühmas seisuga 15.01.11	Õpilaste arv, kellele ei ole määratud ettevõttepoolset juhendajat	Ettevõtte algatusel lõpetatud praktikalepingute arv	Õpilaste arv, kellele ettevõttepoolne juhendaja ei ole andnud kirjalikku hinnangut	Ettevõttepoolsete juhendajate arv, keda on kooli praktikakorraldusest teavitatud või sel alal juhendatud
Maastikuehitus	85469	mp	19	0	1	0	19
Aiandus	85467	ap	7	0	0	0	7
Floristika	85471	fp	9	0	0	0	9
Kokku	x	x	35	0	1	0	35

2. Erivajadustega õpilaste toetamine (tabelid 3–7 ning kirjeldus ja analüüs)

2.1 Tugisüsteemid ja -teenused, nende rakendamise põhimõtted kooli õppekorralduseeskirjas

Tugisüsteemid ja -teenused ning nende rakendamise põhimõtted on sätestatud kooli õppekorralduseeskirjas § 10.

Koolis on loodud tugisüsteem, et toetada õpilaste arengut ja ennetada õpilaste väljalangevust koolist. Õpilaste tugisüsteem toimub vastavalt eeskirjale „Räpina Aianduskooli õpilaste tugisüsteem“ (õppekorralduseeskirja lisa Lisa 5). Koolis töötab õpiabi ümarlaud, kus arutatakse õpilaste õpi- ja käitumisraskuste põhjusi ning püütakse koos leida lahendusi õpilase arengu toetamiseks. Õppe- ja kasvatustegevust ning õpiabi ümarlaua tööd koordineerib õppedirektor.

Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul viiakse erivajadusega õpilasega läbi arenguestlust. Arenguestluse eesmärk on õpilase kaasamine oma õpingute kavandamisse, samuti õpilase arengu toetamine vastavalt tema individuaalsetele vajadustele. Arenguestluse läbiviimise kord on sätestatud õppekorralduseeskirja lisa Lisa 7.

Kõikidele õpperühmadele on määratud rühmajuhendajad, kes vahendavad õpilastele infot, abistavad õpiraskuste ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel.

Koolis on moodustatud kutse- ja sotsiaalnõustaja 1,0 ametikoht. Kutse- ja sotsiaalnõustaja täidab 2. kursuste juhendaja tööülesandeid ning annab tavaõpperühmades inimeseõpetuse tunde. Õppedirektori sõnul on täienduskoolituse- ja arenguosakonna juhatajal koostöös kutse- ja sotsiaalnõustaja ning õppedirektoriga käsil kutse- ja sotsiaalnõustaja ametijuhendi ümbervaatamine ja tööülesannete täpsustamine. Õpiabi ümarlaua ettepanekul hakkab kutse- ja sotsiaalnõustaja alates 2012/2013 õppeaastast täitma ka erivajadusega õpilaste õppekoordinaatori ülesandeid.

Koolil on moodustatud eripedagoogi 1,0 ametikoht. Eripedagoogilise tasemekoolitusega õpetaja töötab Maarja Küla õpperühmas kutseõpetajana, lisaks täidab vaimupuudega õpilaste õpperühma eripedagoogi ülesandeid. Tavarühmades õppivate erivajadustega õpilaste eripedagoogilist nõustamist koolis ei toimu.

Nii õpilaste kui õpetajate psühholoogilise nõustamisega tegeleb psühholoog (0,5 ametikohta).

Aineõpetajad tegelevad õpilaste ainealase toetamisega kokkulepitud konsultatsioonide ajal.

2.2 Erivajadustega õpilaste arv koolis 2011/2012 õppeaastal ning rühmadesse määramine

Järelevalve teostamise ajal moodustas erivajadustega õpilaste arv kooli õpilaste arvust 6,3 %. Põhikooli lihtsustatud õppekava alusel lõpetanud on 4, toimetuleku õppekava alusel lõpetanud 24.

Kooli andmetel õpib koolis järelevalve teostamise ajal 49 erivajadusega õpilast 24 riikliku koolitustellimuse kohal.

4 põhikooli lihtsustatud õppekava alusel lõpetanud õpilast on integreeritud tavaõpperühmadesse, kellest 2 õpivad individuaalse õppekava alusel.

Alates 01.01.2007 on avatud üks erikutserühm: aiandus (abiaednik). Erikutserühma õpilase vastuvõtmise aluseks on õpilase ja tema seadusliku esindaja sooviavaldus ning perearsti kinnitus õpilasele antud õppekava sobivuse kohta.

Räpina Aianduskooli uute õpilaste vastuvõtu eeskiri (õppekorralduseeskirja lisa Lisa 8) on kinnitatud direktori 05.03.2010 käskkirjaga nr 1-2/33. Eeskiri ei sätesta kriteeriume, mille alusel võetakse õpilasi erikutserühma ning erivajadust tõendava dokumendi olemasolu nõutavust kooli astumisel esitavate dokumentide seas.

Tabel 3. Erivajadustega õpilaste arv koolis

Õppekavarühma nimetus	Õpilaste arv Seisuga 15.01.12	Riiklik tellimus erivajadustega õpilastele (õpilaskohtade arv)	Erivajadustega õpilaste arv riikliku koolitustellimuse kohtadel.	Erivajadustega õpilaste arv
Maastikuehitus (ph)	46	0	0	3
Maastikuehitus (kh)	236	0	0	2
Aiandus (ph)	41	0	0	6
Aiandus (kh)	139	0	0	0
Aiandus (abiaednik) (integr.)	12	0	0	0
Aiandus (abiaednik) *	24	24	24	24
Keskkonnakaitse (kh)	84	0	0	1
Floristika (ph)	19	0	0	3
Floristika (kh)	71	0	0	4
Tekstiilitöö (ph)	23	0	0	5
Tekstiilitöö (kh)	45	0	0	0
Haljastus	6	0	0	0
Haljastus (aianduslikud ehitised)	16	0	0	1
Kokku	774	24	24	49

* Maarja Küla õpperühm

2.3 Erirühm(ad) erivajadustega õpilaste õpetamiseks

Erikutseõpperühma moodustavad intellektipuudega õpilased, kes on omandanud põhihariduse toimetuleku riikliku õppekava alusel ning jätkavad oma haridusteed kutsekeskhariduse õppekaval aiandus (abiaednik) erialal. Õppeaeg on 3 aastat.

2011/2012 õppeaastal õpib erirühmas 24 õpilast. Õpilaste erivajadust tõendavad dokumendid (arstitõend, põhikooli lõputunnistus) on koolis olemas ja kõikide õpilaste andmed on kantud EHISesse.

Erirühm tegutseb Maarja Külas alates 01.01.2007 ning selle õppe- ja kasvatustegevust koordineerib Maarja Küla õppegrupi koordinaator.

Kõigile õpilastele koostatakse individuaalsed õppekavad ja üleminekuplaanid. Kooli lõpetamisel väljastatakse õpilasele lõputunnistus koos hinnetelehega kutsekeskhariduse omandamise kohta ja individuaalne üleminekuplaan.

Käesoleva aasta veebruaris töötas õppeosakond välja aiandus (abiaednik) 1-aastase õppekava (kutseõpe põhihariduse baasil), pidades sihtgrupina silmas eelkõige õpilasi, kes on põhihariduse omandanud lihtsustatud riikliku õppekava alusel. Vastav õppekavarühm on plaanis avada 2012/2013 õppeaastal.

Tabel 4. Erirühm(ad) erivajadustega õpilaste õpetamiseks

Õppekava nimetus	Kursus	Õpilaste arv õppekaval	Erivajadustega õpilaste arv	Erivajadustega õpilaste arv EHISes
Aiandus (abiaednik) *	1	9	9	9
Aiandus (abiaednik) *	2	8	8	8
Aiandus (abiaednik) *	3	7	7	7
Kokku	x	24	24	24

* Maarja Küla õpperühm

2.4 Tavarühmades õppivad erivajadustega õpilased

12 tavarühmas (kokku 362 õpilast) õpib 2011/2012 õppeaastal 25 erivajadustega õpilast, so 6,9 %. 4 õpilast on omandanud põhihariduse lihtsustatud riikliku õppekava järgi, andmed on märgitud EHISesse.

Koolis õppivate erivajadustega õpilaste arv ei vasta EHISesse kantud õpilaste arvule. Põhjuseks asjaolu, et EHISesse ei ole hetkel võimalik märkida selliseid õpilase erivajadusi nagu nt andekus, õppekeelest erinev kodune keel, emotsionaal- ja käitumisraskus.

Kool osales novembris 2011 Haridus- ja Teadusministeeriumi pilootvoorus, mis seisnes kooli kõikide erivajadustega õppurite sisestamises spetsiaalsele veebivormile. Tabelid 3 ja 5 sisaldavadki kooli poolt pilootvoorus veebivormi sisestatud kõigi tavarühmades õppivate erivajadustega õppurite arvu.

Tabel 5. Tavarühmades õppivad erivajadustega õpilased

Õppekava nimetus	Kursus	Õpilaste arv õppekaval seisuga 15.01.2012	Erivajadustega õpilaste arv	Erivajadustega õpilaste arv EHISes	Erivajadustega õpilaste % õppekaval
Maastikuehitus (ph)	1	14	1	0	7,1
Maastikuehitus (ph)	2	13	2	0	15,4
Maastikuehitus (kh)	2	83	1	0	1,2
Maastikuehitus (kh)	3	64	1	0	1,6
Aiandus (ph)	1	21	1	1	4,8
Aiandus (ph)	2	15	5	1	33,3
Floristika (ph)	2	10	3	0	30,0
Floristika (kh)	1	32	3	1	9,4
Floristika (kh)	2	39	1	0	2,6
Keskkonnakaitse	2	40	1	0	2,5
Tekstiilitöö (ph)	1	15	5	2	33,3
Haljastus (aianduslikud ehitised)	4	16	1	1	6,3
Kokku	x	362	25	6	6,9

2.5 Individuaalsed õppekavad erivajadustega õpilastele

Kooli õppekorralduseeskiri § 9 on sätestanud individuaalse õppekava ja individuaalse õppetöögraafiku koostamise ja rakendamise korra. Perioodil november –detsember 2011 on õpiabi ümarlaua meeskond täpsustanud õpilasele individuaalse õppekava koostamise ja

rakendamise protseduuri, sh välja töötanud õpilase vaatluskaardi vormi õpetajale. Vaatluskaarti on rakendatud 3 õpilase puhul.

Individuaalse õppekavaga määratakse erisused õppekorralduses, täiendava inimressursi kaasamine. Individuaalne õppekava põhineb kooli õppekaval, kuid võib esineda sellega võrreldes vähendatud või kõrgendatud nõudeid kohustuslikule õppesisule, -tulemustele ja hindamisele, minemata vastuollu kooli õppekavaga.

Järelevalve teostamise ajal on kooli õppekavast lähtuv individuaalne õppekava, kus arvestatakse õppija erinevaid vajadusi, koostatud 24-le erirühmas õppivale õpilasele ning 10-le tavarühmas õppivale õpilasele, sh 5-le õpilasele erisusega õppetöö korralduses (individuaalne õppetöögraafik). Rehabilitatsiooniplaani olemasolul on selles toodud soovitusetega õppetöö korraldamisel arvestatud.

Individuaalse õppekava koostamine ja rakendamine on dokumenteeritud.

Tabel 6. Individuaalse õppekava alusel õppivate erivajadustega õpilaste arv õppekavade kaupa

Õppekava nimetus	Õpilaste arv seisuga 15.01.12	Individuaalse õppekava alusel õppivad õpilased	
		Õpilaste arv	%
Maastikuehitus (kh)	236	1	0,4
Maastikuehitus (ph)	46	1	2,2
Aiandus (ph)	41	4	9,8
Aiandus (abiaednik)	24	24	100
Tekstiilitöö (ph)	23	3	13,0
Haljastus (aianduslikud ehitised)	16	1	6,3
Kokku	386	34	8,8

2.6 Pedagoogide ettevalmistus tööks erivajadustega õpilastega.

Erivajadusega õpilastega töötamiseks on omandatud tasemeharidus kooli 1 pedagoogil 59-st. 7 pedagoogi on viimase 5 aasta jooksul läbinud eripedagoogika alaseid koolitusi 40 t ja rohkem. Sh 2 pedagoogi on tööalase täiendkoolituse raames läbinud Tartu Ülikooli 160-tunnised eripedagoogika kursused: mais 2011 „Eripedagoogika: õpetamine põhihariduse lihtsustatud (abiõppe) õppekava alusel“ ja jaanuaris 2008 „Eripedagoogika kursus“. 2 pedagoogi on tööalase täiendkoolituse raames jaanuaris 2007 läbinud 60-tunnise kursuse „Hariduslike erivajadustega õpilastele individuaalse õppekava koostamine“.

Kutse- ja sotsiaalnõustaja läbis veebruaris 2012 tööalase täiendkoolituse raames Tartu Ülikooli 78-tunnise kursuse „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerimine“.

Eripedagoogika alase tasemeharidusega või eripedagoogika alase täienduskoolituse läbinud pedagoogid moodustavad pedagoogide üldarvust 11,9 %.

On planeeritud ja läbi viidud pedagoogide koolisisest nõustamist. Käesoleva aasta jaanuaris toimus õpetajatele 6-tunnine sisekoolitus „HEV õppija koolis – märka ja toeta“, koolitusel osales 25 õpetajat. Novembris 2009 toimus 16-tunnine sisekoolitus „Kuidas kutseõpetaja saab õppetunnis abistada õpiraskustega noormeest?“, koolitusel osales 16 õpetajat.

Koolitustõendid/tunnistused on kantud EHISesse.

Õppedirektor mõonis, et õpetajate professionaalsus ja tahe tööks erivajadustega õpilastega on erinev. Kavas on analüüsida õpetajate valmisolekut tööks erivajadustega õpilastega, sh kasutatavate õppemeetodite otstarbekust ja nende jõukohasust õpilaste võimetest lähtuvalt.

Aktuaalne on suuremale osale õpetajatest erivajadustega õpilastega töötamiseks eripedagoogika alase ettevalmistuse tagamine.

Õpetajate tööd erivajadustega õpilastega toetab kutse- ja sotsiaalnõustaja ning Maarja Küla õpperühmas eripedagoog.

Tabel 7. Pedagoogide ettevalmistus tööks erivajadustega õpilastega

Pedagoogide arv	Eripedagoogika alase tasemeharidusega pedagoogide arv		Pedagoogide arv, kes on läbinud eripedagoogika alaseid koolitusi 40 t ja rohkem viimase 5 aasta jooksul		Eripedagoogika alase tasemeharidusega või eripedagoogika alase täienduskoolituse läbinud pedagoogide % pedagoogide üldarvust
	Dok	EHIS	Dok	EHIS	
59 sh Maarja küla õpperühmas 7	1	1	7	7	11,9
	1	1	4	4	57,1

1. Täiskasvanute koolituse korraldamine (tabel 8 ning kirjeldus ja analüüs)

Täiskasvanute koolitust reguleerib Räpina Aianduskooli täiskasvanute koolituse üldine õppekorraldus. Täiskasvanute koolituste korraldamise eest vastutab täiendkoolituse ja arenguosakonna juhataja.

Perioodil 01.09.2010 – 31.08.2011 on Räpina Aianduskoolis toimunud 39 koolituskursust täiskasvanutele. Erinevatele sihtgruppidele on läbi viidud nii tööalaseid täienduskoolitusi, ümberõppe kui võtmepädevuse koolitusi. Koolituse kestus ja sisu on erinev ja sõltub koolitatava tasemest või tema koolitusele suunanu tellimusest.

Õppekavarühmade järgi on koolitused (arv) toimunud järgmiselt: põllumajandus (6), aiandus (16), metsandus (4), juhtimine ja haldus (1), majutamine ja toitlustamine (2), tekstiili, rõivaste ja jalatsite valmistamine (1), võtmepädevused (8), koduteenindus (1).

Kõige enim koolitusi (16) on vaadeldaval perioodil toimunud aianduse õppekavarühmas, mis moodustavad koolituste üldmahust 41,0 %. Põllumajanduse õppekavarühmas on korraldatud 6 taimekaitse koolitust taimekaitsetöötaja tunnistuse saamiseks või pikendamiseks nii Põlva-, Võru- kui Valgamaal, sest Räpina Aianduskool on Lõuna-Eestis ainus koolitaja taimekaitsetöötaja tunnistuse saamisel ja pikendamisel.

Keskonnakaitse õppekavarühmas ei toimunud vaadeldaval perioodil ühtegi koolitust, mis on Räpina Aianduskooli üheks tasemeõppe õppekavarühmaks ja seega on koolituse potentsiaal olemas.

Vastavalt koolituse mahule jagunevad koolitused (arv) järgmiselt:

- 1) ühepäevased lühikoolitused/õppepäevad (8) täienduskoolitus
- 2) 9 – 20 tundi (2) täienduskoolitus
- 3) 21 – 30 tundi (9) täienduskoolitus
- 4) 31 – 59 tundi (9) täienduskoolitus
- 5) 60 – 79 tundi (4) täienduskoolitus
- 6) 80 – 120 tundi (5) täienduskoolitus, 4 ümberõppe koolitust
- 7) 121 – 360 tundi (2) ümberõppe koolitus

Täienduskoolituse maht tuleneb eelkõige tellija vajadustest. Vaadeldaval perioodil moodustavad ühepäevased õppepäevad ja lühikoolitused 20,5 % koolituste üldmahust. Ümberõppe koolituste osakaal on 15,4 % .

Vastavalt rahastusallikale jagunevad koolitused (arv, osakaal) järgmiselt:

- 1) aluseks on riiklik koolitustellimus, rahastatakse ESF programmist „Täiskasvanute tööalane koolitus ja arendustegevused“ (18; 46,2%) ;
- 2) läbiviimise õiguse saab kool hanke kaudu: Eesti Töötukassa, PRIA, Eesti Kultuurkapital ja Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa Ekspertgrupp (12; 30,8%);
- 3) erakliendid, tööandjad (Eesti Kaitseväge Lõuna KRK Kuperjanovi JVP, ANDRAS), tasuvad ise koolituse eest (9; 23,1%).

Kool viib koolitusi läbi ka tellijale sobivas kohas. Perioodil 01.09.2010 – 31.08.2011 on koolitusi läbi viidud Võrus, Väimelas, Sangastes, Põltsamaal, Sakus ja Põlvas. Täiendkoolituse meetodiku sõnul on aastatega välja kujunenud mitmed koolituste püsitellijad, keda võib nimetada ka koostööpartneriteks: PRIA, Eesti Töötukassa, Eesti Kaitseväge Lõuna KRK Kuperjanovi JVP ja Eesti Kultuurkapital.

Vaadeldava perioodi 39 koolitusest on valimisse valitud 10 koolitust, mis kuuluvad 7-sse erinevasse õppekavarühma ning mille on tellinud ja rahastanud 7 erinevat institutsiooni:

Koolituste korraldamisega seotud dokumentatsiooni koostamise aluseks on Haridus- ja teadusministri 29.oktoobri 2007.a. määrus nr. 66 „Täiskasvanute tööalase koolituse korraldamise tingimused ja kord“, mida on järgitud järjekindlalt.

Õppekavad kõikide koolituste osas on olemas ja vastavad nõuetele. Positiivne on see, et õppekavad on koostatud väljundipõhiselt ning õppekavad tutvujale arusaadavad, nii eesmärgilt, sisult kui saadavast tulemist.

Direktori käskkirjad kõikide kursuste toimumise kohta on olemas.

Direktori kinnitatud kursuste eelarved on olemas.

Kursusel osalejate nimekirjad, koolitusel osalejate registreerimislehed iga koolituskorra kohta on olemas ja vastavad nõuetele.

Tööalase koolituse ja kutsealase eelkoolituse tõendite ja tunnistuste registreerimise raamat on olemas ja vastab nõuetele.

Mõnede kursuste puhul on neid lõpetajaid, kelle nimede järel puudub tunnistuse kättesaanud inimese allkiri, küll on märges ja kuupäev tunnistuse või tõendi saatmise kohta.

Tabel 8. Koolituste korraldamisega seotud dokumentatsioon

Koolituskursuse nimetus (10 kursust)	Direktori käskkiri kursuse toimumise kohta (jah/ei)	Direktori käskkirjaga kinnitatud eelarve (jah/ei)	Direktori käskkirjaga kinnitatud õppekava (jah/ei)	Kursusel osalejate nimekiri (jah/ei)	Tunnistuste registreerimise raamat (jah/ei)	Koolitusel osalejate registreerimislehed iga koolituskorra kohta (jah/ei)
Raietöölise väljaõpe	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Puhastusteenindus	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Saksa keele intensiivkursus	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Taimekaitse	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Paikkonna rahvariiete valmistamine	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Väikeettevõtete asjaajamine ja raamatupidamine	jah	jah	jah	jah	jah	jah

Konteinerhaljastus	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Floristi koolitus	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Maheköögiviljakasvatus väikeettevõtjale	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Viinamarjakasvatus algajatele	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Kokku	10 jah	10 jah	10 jah	10 jah	10 jah	10 jah

III. TEMAATILISE RIIKLIKU JÄRELEVALVE PRIORITEEDIST LÄHTUV KOKKUVÕTE

Järelevalve teostamise eesmärk oli saada ülevaade praktikakorraldusest, erivajadustega õpilaste toetamisest ja täiskasvanute koolituse korraldamisest Räpina Aianduskoolis.

Praktikakorraldus

Kool järgib kooli praktikakorralduse eeskirjaga sätestatud praktika korralduse aluseid.

Praktika korraldamise ja juhendamise eest vastutav isik koolis on praktikakorraldaja, kes tegeleb mh praktikalepingute vormistamise ja koolide infosüsteemi (KIS) kandmisega ning kes jääb praktika perioodil kontaktisikuks kooli, õpilase ja ettevõtte vahel.

Praktika koolipoolne juhendaja on kontakteerunud praktikaettevõttega praktikale suunatud 35-st tavaõppekava järgi õppivast õpilasest kõigiga.

Kool on järjekindlalt nõudnud õppijatelt praktikaaruannete esitamist. Praktikaaruannete kaitsmine toimub komisjoni ees.

Ajavahemikul 01.01.-31.08.2010 praktikale suunatud 35-st õpilasest on praktika sooritatud ja hinnatud kõigil õpilastel. Koostatud on praktika kaitsmise protokollid.

Kool on analüüsinud praktika korraldust ja selle tulemuslikkust juulis 2011 praktikabaaside hulgas läbi viidud uuringu „Praktikajuhendajate ootused tulevastele kolleegidele ning hinnang RAK praktikantidele“ käigus ning septembris 2011 vilistlaste hulgas läbi viidud küsitluse käigus. Mõlema uuringu tulemusi on kooli praktikakorraldaja tutvustanud õpetajatele arengunõupidamisel (28.10.2011), õppenõukogule (16.01.2012) ja kooli nõukogule (23.09.2011, 24.11.2011).

Praktikakorralduse parendamiseks on kool teinud koostööd ettevõtetega. Lisaks juulis 2011 praktikabaaside hulgas läbi viidud uuringule toimus perioodil 19.-20.01.2012 ühisseminar õpetajatele ning ettevõttepoolsetele praktikajuhendajatele „Praktikant – kolleeg või koorem?“.

Praktikadokumendid on registreeritud ja arhiveeritud.

Erivajadustega õpilaste toetamine

Kooli õppekorralduseeskirjas on sätestatud individuaalse õppekava ja individuaalse õppetöögraafiku koostamise ja rakendamise põhimõtted (§ 9), tugisüsteemid ja -teenused ning nende rakendamise põhimõtted (§ 10). Arenguestluse läbiviimise kord on sätestatud õppekorralduseeskirja lisas Lisa 7.

Koolis on loodud tugisüsteem, et toetada õpilaste arengut ja ennetada õpilaste väljalangevust koolist. Õpilaste tugisüsteem toimib vastavalt eeskirjale „Räpina Aianduskooli õpilaste

tugisüsteem“ (õppekorralduseeskirja lisa Lisa 5). Koolis töötab õpiabi ümarlaud, kus arutatakse õpilaste õpi- ja käitumisraskuste põhjusi ning püütakse koos leida lahendusi õpilase arengu toetamiseks.

Räpina Aianduskooli uute õpilaste vastuvõtu eeskiri (õppekorralduseeskirja lisa Lisa 8) on kinnitatud direktori 05.03.2010 käskkirjaga nr 1-2/33. Eeskiri ei sätesta kriteeriume, mille alusel võetakse õpilasi erikutserühma ning erivajadust tõendava dokumendi olemasolu nõutavust kooli astumisel esitavate dokumentide seas.

Alates 01.01.2007 on avatud üks erikutserühm: aiandus (abiaednik). Eriikutserühma õpilase vastuvõtmise aluseks on õpilase ja tema seadusliku esindaja sooviavaldus ning perearsti kinnitus õpilasele antud õppekava sobivuse kohta. Kõigile õpilastele on koostatud individuaalsed õppekavad.

Kooli õppeosakond on välja töötanud aiandus (abiaednik) 1-aastase õppekava (kutseõpe põhihariduse baasil) õpilastele, kes on põhihariduse omandanud lihtsustatud riikliku õppekava alusel. Vastav õppekavarühm on plaanis avada 2012/2013 õppeaastal

Aineõpetajad tegelevad õpilaste ainealase toetamisega kokkulepitud konsultatsioonide ajal.

Kõikidele õpperühmadele on määratud rühmajuhendajad, kes vahendavad õpilastele infot, abistavad õpiraskuste ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel.

Individuaalsed õppekavad on koostatud 24-le erirühmas õppivale õpilasele ning 10-le tavarühmas õppivale õpilasele, sh 5-le õpilasele erisusega õppetöö korralduses (individuaalne õppetöögraafik). Individuaalse õppekava koostamine ja rakendamine on dokumenteeritud.

Aineõpetajad tegelevad õpilaste ainealase toetamisega kokkulepitud konsultatsioonide ajal. Kõikidele õpperühmadele on määratud rühmajuhendajad, kes vahendavad õpilastele infot, abistavad õpiraskuste ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel.

Tugispetsialistidest on koolis rakendatud psühholoog ning kutse- ja sotsiaalnõustaja, kes töötab 2. kursuste juhendajana ning annab tavaõpperühmades inimeseõpetuse tunde. Eripedagoogilise tasemekoolitusega õpetaja töötab Maarja Küla õpperühmas kutseõpetajana ning lisaks täidab vaimupuudega õpilaste õpperühma eripedagoogi ülesandeid. Tavarühmades õppivate erivajadustega õpilaste eripedagoogilist nõustamist koolis ei toimu.

Ettevalmistuse tööks erivajadustega õpilastega on saanud 11,9 % pedagooge. Koolitustõendid/tunnistused on kantud EHISesse.

Koolis õppivate erivajadustega õpilaste arv ei vasta EHISesse kantud õpilaste arvule. Põhjuseks asjaolu, et EHISesse ei ole hetkel võimalik märkida selliseid õpilase erivajadusi nagu nt andekus, õppekeelest erinev kodune keel, emotsionaal- ja käitumisraskus.

Kool osales novembris 2011 Haridus- ja Teadusministeeriumi pilootvoorus, mis seisnes kooli kõikide erivajadustega õppurite sisestamises spetsiaalsele veebivormile.

Täiskasvanute koolituse korraldamine

Kool korraldab täiskasvanute tööalast koolitust Haridus- ja teadusministri 20.10. 2007.a määrusega nr. 66 „Täiskasvanute tööalase koolituse korrastamise tingimused ja kord“ kehtestatud tingimustel ja korras. Täiskasvanute koolituste korraldamise eest vastutab täiendkoolituse ja arenguosakonna juhataja.

Kool järgib kooli täiskasvanute koolituse üldise õppekorralduse eeskirjaga sätestatud täiskasvanute koolituse korralduse aluseid.

Perioodil 01.09.2010 – 31.08.2011 on toimunud 39 täiskasvanute tööalast koolitust, sh 18 riikliku koolitustellimusplaanil alusel. Tasulisi koolitusi on toimunud 9. Koolitusi on läbi

viidud erinevatele sihtgruppidele, nii tööalaseid täienduskoolitusi, ümberõppe kui võtmepädevuse koolitusi.

Koolituste läbiviijateks on peaaesjalikult Räpina Aianduskooli kutse- ja üldainete õpetajad ning kogunud praktikud.

Täiskasvanute koolituste dokumentatsioon on nõuetekohaselt vormistatud.

Kooli ettepanek: tööalase koolituse ja kutsealase eelkoolituse tõendite ja tunnistuste registreerimise raamatu tõendite ja tunnistuste lahtrile võiks lisada lahtri dokumendi liigi kohta (tõend, tunnistus).

IV. ETTEPANEKUD

1. Sätestada kooli õppekorralduseeskirjas ja sellest tulenevalt kooli vastuvõtmise eeskirjas erivajadustega isikute kooli vastuvõtmise ja koolis õppimise tingimused.
2. Korraldada tavakutserühmade õpilastele, kes on lõpetanud põhikooli lihtsustatud õppekava alusel, järjekindel diferentseeritud hindamine ja seeläbi arvestada üldainete õpetamisel kõikide õpilaste võimetekohasusega.
3. Võimaldada tavakutserühmades õppivatele erivajadustega õpilastele nende arengu ja toimetuleku toetamiseks eripedagoogiline nõustamine.

V. ETTEKIRJUTUSED

Ei ole.

Mati Sikk

Põlva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peaspetsialist-kooliinspektor